

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Carrer Ample, 26.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LLIBRERIA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR,

Carrer Ample, 26, y Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA.

Al mes 4 rals.

FORA DE BARCELONA.

Trimestre 12 rals.

SURTIRÁ UN COP CADA SEMMANA.

(Si Deu vol).

LA SUSCRIPCIÓ COMENSA SEMPRE

lo 15 de cada mes.

UN TROS DE PAPER.

Sr. Director y Redactors de UN TROS DE PAPER:

Fassinme lo favor de insertar en son apreciable periódich las següents ratllas, á lo qual li quedará molt agraït lo S. S. S. Q. S. M. B.

Lo CÓLERA.

Mòlt senyors meus: poch ignorem que l'home es fet á imatge del Criador; reconegut aixó, natural es que creguéim que la terra es feta á imatge del cel, y que per consegüent, mica mes, mica menos, allí dalt las cosas s' arreglan com aquí baix. Exceptuant lo millor tino de part del qui las dirigeix, sopusat que habem de convenir en que sa intel·ligencia es infinitament superior á la dels homens.

Ara be; ell ab son clar y elevat talent va dir: s' esgerraran campanas, no tindreu may un bon govern, hi haurá jochs florals, lo gas farà mala cara, hi haurá tifus, pestes, verola, cólera y mil altres cosas que no dich per no cansar, y me va encarregar á mi aquesta última enfermetat, del mateix modo que lo govern francés va encarregar á lo archiduc Maximiliano, lo ridicul imperi de Méjich.

Me direu que no está ben fet que 'l que regeix en lo alt nos enviés tolas aquestas calamitats, pero aixó no es compte meu: quant ell ho ha fet, ell sabrá per qué; cada hu s' enten y balla sol; jo no puch ni dech penetrar los inescrutables misteris. Jo vinch aquí á dirvos moriu del Cólera, porque ell m' ho ha manat, del mateix modo que un municipal vos vè á fer pagar la multa per haber mullat á un senyor regant una ofábrega, porque li mana lo corregidor.

Torném al cas.

Quant lo primer antecesor meu (perque aixó fa anys que dura y ha passat de pare á fill) quant lo primer antecesor meu, establert en Asia, se va encarregar de aquesta comissió, va comprendre que ab los ardents calors d' aquellas terras se podria lluhir, pero que en alguns punts d' Europa, com Barcelona y altres, ahont lo clima es suau y saludable, no podria fer res si algú no l' ajudaba, y allavors va ser quant se determiná que nasquessin los tomátechs, los pebrots,

los melons, los gelats, y tolas aquestas cosas que son, si així se pot dir, la meva ronda d' en Tarrés per tot allà ahont vaig.

Una vegada arreglat tot lo de las pestes, se va donar ordre, y van marchar cada hu del seu punt y en la mateixa hora; lo tifus, la febre amarilla, lo brom, lo vomit negre, D. Simon, l' escorbut, la gripa, lo meu antecesor, y tolas las plagas epidémicas y no epidémicas ab que nos va voler obsequiar l' encarregat de tolas aquestas cosas.

A la primera aparició de cada una de ellas, tothom se va horrorisar, y la mateixa pòr feya jo que qualsevol de las anomenadas; pero lo temps ha anat passant y nos trovem que, ara com ara, la febre amarilla y lo cólera som los únichs que causen aquesta repugnancia.

¿Vejam per qué? Lo vomit negre mata, y no solament no s' en fuig, sino que son á mils las personas que van á la Habana per tenirlo.

Lo tifus mata, y no solament no s' en fuig, si no que mentras fa estragos, se va al Liceo, al Principal, y tot lo mateix que si res hi hagués.

La pulmonia mata, y no solament no s' en fuig, sino que fins las senyoretas se posan escotadas per anar á las soirées y concerts, á véurer si 'n poden agafar una.

Tot los mals, per acabar, se miran ab aqueixa indiferencia y quasi, si així 's pot dir, ab aquet carinyo, y jo y la febre, com ja he dit, som los únichs que inspirém aquest horror que cap motiu justifica.

Nos dirán, pot ser, que los altres mals sols ne matan algun de 'n tant en tant, y nosaltres quant venim ne fem una estesa, pero aixó es tonto: que 's miri la mortandad que faig jo cuant vinch cada vint anys una vegada, y que 's sumi la que durant vint anys que jo no hi so fa qualsevol dels altres mals que per aquí corren, y veurán si la suma de ells es superior á la meva.

Aquesta vegada sobre tot, la rebuda que se m' ha fet es indigne de persona ben educada; sabent que jo venia ab la senyora y la familia, no venirnos á rebre ningú, y al saberho lo Diari de 'n Brusi:

— «Si viene el terrible viajero...» ¿per qué terrible viajero? es á dir que á mi se 'm diu aixó porque vinch á fer lo que se 'm mana y á un que fuselli criaturas, si á má ve, lo farán ministre! Home, ara, sens anar mes lluny: vegin que va passar en Madrid lo 10 de Abril, y lo cástich dels que tenen la culpa de que suchseis ¿saben quin es? Anarsen á París á divertirse, gastan los quartos que van arreplegar aquí. ¡Aixó es indigne!

Sens contar encara las bromas y los ninots de vustés.

Després, aixís que hem estat aposentats, lo mateix diari de 'n Brusi, l' un dia me diu: cólera esporádico; l' altre: enfermedad estacional; l' altre: casos sospechosos. Per qué se m' han de posar motius; ¿qué no tinch bon nom jo? no falta sino que los xicots ho sapigan y vétam aquí convertit en xato del Encant seguit d' una caterva de criaturas cridantme lo nom d' aquets que 'ls agradés mes, y obligat, si molt convé, per aixó, á no poder surtir de casa.

Per passar lo que passa, senyor director, se necesita ser boig ó tenirne un arrel al menos. ¡Jo que venia aquí carregat de bonas intencions! ¡Jo que veyent la situació política d' Espanya vaig pensar: ¡Pobre gent! matarém á D. Ramon y tots aquets que sempre son los mateixos, y al menos si no ho arreglem del tot, no correrán lo perill de tornarse á véurer manats per ells. Pero es clar; ab aquest escándol que s' ha mogut, ells ja n' han hagut esment; son gent de pessetas, y encara no m' hi acostaré... tren esprés, y vestos al der-rera ab un fluviol sonant.

No contens ab lo parlar, han passat mòlts á vias de fet y tot lo dia nos están fastigueixan; l' un ab canonet de canfora, l' altre ab láudano, lo de mes enllá ab carbonato, de modo que jo y la familia, respirant aires complicats, no fóra estrany que per éssim la salut, y sobre tot la meva senyora que ja está tan delicada del histèrich.

No vull acabar sens dir algo de los que han fugit; vegi á mí que 'm fóra, sobre tot ab los medis de transport que ara hi há, anarmen á Hostalrich á trobar en Lopez, ó á qualsevol altre punt á trobar qui 'm convingués; pero penso que prou cólera tenen ab lo malament que están, y 'ls per-

dono lo desprecio que m' han fet tirantme las portas de sas casas pe 'ls bigotis, en gracia de que ells al menos no 'm incomodan ab láudano y porquerías.

Per fi; en Alexandria y tots los demás punts ahont he anat, se m' ha rebut bastant malament, pero en lloch com aquí; de l' únich puesto que estich una mica content es de Ancona.

¿Y tot aixó per qué? perque no se 'ls mali. ¡Jo 'ls asseguro que estariam bè si ningú 's morís! ¿Qué no ho saben que hem de morir? ¿Ahont cabria la gent si ab tot y la que mor s' han de fer *Ensanches* y casas de cinch pisos?

Veig que m' allargo ficantme en cosas que tal vegada no deuria, y acabo suplicant al públich que 'm rebi com reb á totas las altres malalties que fan tant ó més mal que jo; que tinga en conta que jo so persona manada y que es tant tonto queixarse de mí, com lo criminal que 's queixa del jutge, sent aixís que no es aquet, sino la lley, lo qui 'l sentencia. Vagin á trobar al meu superior y si ell me diu que pari, veuran com obeeixo. Me dich Cólera Morbo Asiático; tinch bon nom y no vuy que se 'm moteiji y tinguin entés que si faig poca cosa ó men vaig, no es perque m' hagin espantat ab las ximplerías que han fet, si no perque obeeiré las ordres dels meus *jefes*.

Aixó crech que basta, senyor director, per sincerarme á los ulls de la gent sensata, y sens mes que dirli, disposi de S. S. S. que desitjaria serli útil.

Lo Cólera.

EXPRESIONS D' AMOR,

SEGONS LO GÉNIT DE A QUI SE DIUHEN.

A LAYETA.

Mira si t' estimo nena
que 't donaré mitxa vida,
y tan sols pera estimarte
conservaré l' altre mitxa.
Tos ullets de blau de cel,
ta boqueta tant petita,
y ta cabellera rossa,
y ton peu que ni trepitxa,
valen mes que las estrellas
que en las nits serenas brillan.
Ta veu, es encantadora
com que del cor n' es surtida;
tas miradetas d' amor
son de la pureza fillas;
per tothom respiras pau,
menys per mí, que amor respiras,
y crech be que pau y amor
son cosas que están renyidas
puig d' ensá que 't vaig coneixer
que no visch ab pau tranquila,
y des que te coneguí
te estimo mes que á ma vida
de que la meytat te dono
pera aymarte ab l' altre mitxa.

A ELVIRA.

Com esperan las flors la llum del dia
mostrantse, fins que surt, totas plorosas,
com busca 'l mariner la estrella guia
veyentse entre las onas revoltosas,
jo espero ab tal afany, dolsa armonia
que l' lensis á las auras remorosas.
Que mon cor ton satel·lit, sols respira
al sentir tos sospirs, hermosa Elvira.

Si del amor la flama sacro-santa
en ton cor s' apagués, joh desventura!
llavors fora mon cor la débil planta
que fins l' alé del vent don mort segura.

No tinch, no, de esperar desgracia tanta.
¡Ah! 'l pensarhi no mes mon pit tortura.
Que ton amor á viurer me convida,
y un arenós desert sens tú, es ma vida.

A LA MARIETA.

¡Ay Marieta! compadeixme
que n' es un braser mon cor,
y ta veu, es lo ventall
que manten viu lo seu foch.
Quant escombras la escaleta
¡quí pogués ser esglao!
¡quantas pelas donaria
per ser la corda del pou
que en un dia, mil vegadas
sent, de ta ma, la calor!
¡que te 'n diria de cosas
si fos l' olla ab que tu cous!
Tots los dias que t' aturo
los matins quant vas al Born,
cada hora me sembla un quart,
y cada quart, un segon.
Si ballo ab tú á can Gibert
ab enveja 'm miran tots.
Si lo diumenje á la tarde
surtim á donar un tom,
com l' afamat á un rustit
te mira cada minyó,
y sas miradas m' encenen
puig de tú estich tan zelós
que fins tinch zels de los cantis
perque van ab tú á la font.

PAU BUNTEGAS.

CAUSAS DEL CÓLERA.

PER ALGUNS.—L' atmósfera.
PER ALTRES.—Uns animaléts petits.
PER MOLTS.—Los pebrots y tomátchs.
PER MOLTS ALTRES.—L' haberne parlat tant lo Diari.
PER UN VALENT.—La pór.
PER UN PORUCH.—Los exessos.
PER UN DEL ENSANCHE.—Los carrers estrets.
PER LOS NEOS.—Lo reconeixement d' Italia.
PER CUATRE RANCIS.—Lo no posar cordó.
PER LOS DE FORA.—Los que hi van de Barcelona.
PER LAS BEATAS.—Los balls y las diversions.
PER UN ESCEPTICH.—Ve perque ve.
PER UN CAPELLÁ.—¡Un cástich de Deu!
Y PER LA JUNTA DE SANITAT Y ALTRES, totas aquestas,
la poca *limpiesa*, la fruita verda, la ventilació y deu mil
mes que no dihem per acabar.

ROCH PUIG.

REFRANS Y MODISMES ESPATLLATS.

—No 't fíis d' aigua que no corri ni de campana que no soni.
—Cada cosa per son temps com en TENORIO pe'ls morts.
—Lo senyor Ramon enganya á las criadas; pero D. RAMON enganya á tot lo mon.
—No digas blat que no siga al sach, ni Cólera que no s' hagi declarat.

QUATRE PREGUNTAS.

—¿Per qué dona gust estarse al llit quant van las canals?
—¿Cóm es que la reina Cristina ha anat á Zarauz?
—¿Qué ho fa que la campana ha anat bè aquesta vegada y las altres no?

—¿Quin es lo billet dels empedrats que aquesta setmana treurá la primera?

S' atmeterán las respuestas en la redacción de UN TROS DE PAPER.

SENZILLÉS.

Un pagés jove va venir á Barcelona, y en la casa ahont va posar, lo senyor era molt aficionat á mirar ab ulleras de llarga vista.

Quant va haber tornat á casa seva, un dia contava son pare las costums y lo luxo d' aquella casa.

—Per beurer—deya— ho fan ab una especie de cosa qu' n diuben copas.

—¿Es á dir que no beuhen á galet?

Llavors lo xicot se recordá de la ullera y va dir:

—No; pero hi miran.

S. P.

LO LLIT.

Llochs pintorescos de la naturalesa; frondosas arboledas en que los rossinyols y las piturlinas fan sos nius en las blancas que 's gronxan als descompassats esbufechs de ventijol, com si ballessin una americana; fértils planas serpentejadas per un riu murmurador que rega vostra vegetació que lo Born espera; hermosos jardins que ostentan las olorosas flors de vius colors pintadas, que á los peus de las bailarinas se tiran; sombreros boscos alombrats de seca fullaraca, com las conversas d' un xarraire; serras variadas que descubriu panoramas deliciosos, de franch l' entrada escabrosas montanyas rodejadas d' animats pessebres, com ni 'ls de 'n Mestres y en Surroca; platxas arenosas que escolteu impassibles lo continuo bramar de las onas que vostre devant se rendeixan fatigadas, com l' ajuntament escolta la veu de lo poble que l' hi demana la estatua de la plassa real, jo vos admiro, jo vos contemplo extasiat, jo vos desitjo. Pero, llochs, confesso, mes d' una vegada en l' any, que si no fossen tan variats, que si tots los dias un sol de vosaltres estigués á ma vista, me fatigaria mirarvos fóreu pesats á mos ulls, monótonos á ma vida, incomplets á mon desitj. Mon desitj, ma vida y mos ulls, sols troban entera satisfacció en lo llit.

Cada dia lo mateix llit, y cada dia me sembla nou. ¿Com no, si en lo ivern, es, devant d' ell, lo únich lloch ahont lo frét deposa son imperi? ¿Y com no, si en lo estiu, no mes en lo llit se respira sens aquella calor sofocant? Moltes vegadas he probat de fer mitjdiada en lo sofà; pero á lo poch rato, ó lo coll me fa mal, ó las molas m' incomodan y no he tingut mes remey que anarme á estirar demunt los matallassos. Allí un s' hi deixa càurer de qualsevol manera, y que vingui qui vulgui á estar millor, com no sigui en un altre llit.

¡Vaya una invenció la d' aquet moble! Si l' ajuntament vulgués escoltarme, l' hi proposaria que al mitj d' alguna plassa del ensanche, aixequés un monument á lo inventor de lo llit, si es que los senyors regidors no son enemichs de aquesta invenció que convida á lo descans.

Repareu tots los caràcters, y veureu com tots prefereixen lo llit á tota altre cosa. Un atolondrat, mes calavera que la que porta sota la pell, salta per aquí, corra per allá, menja á cesta, beu á ballesta, enamora á fulana, enganya á sutana, sempre distret, en cap puesto segur, no fa en sa vida dos cosas iguals, sols quant se fica en lo llit esclama:—En lloch s' está millor que aquí.—Arriba l' hora en que ha donat alguna cita á un amich ó amiga, y mal humorat diu: ¡Ara haber de deixar los llansols! Y aixó que lo llit sempre es lo mateix: may lo cansa.

Un caràcter oposat: un home quiet, calmós, apocat. Arriba á l' hora de dinar, de sopar, y se senta á taula dient: ¡Sempre la mateixa! per més que lo menjar tots los dias es variat. Pero després de dinar ¡au! cap al llit ab la satisfacció mes complerta, sens recordarse que fent alló també fa cada dia la mateixa.

Noy, tan mateix aquet
caball per costar doscents
duros fa molt poc paper
Pero fa molt cartó.

¿ Vol dir que aixó es l'honor nacional ?
- Si home, ¡oh! ab la marxa reyal fa tot un
altre cosa .
- Donchs diga que en aixó de l'honor la
major part es música .

La boca no vol novas .

Un Senyor del 23 preparantse per dar lo cop
apesar d'haberhi por de Colera .

Diu que han de donar lo cop y que hi ha l'Colera: ... Pel' cop ja porto
la gorra; y pel' Colera la planxa de coure galbanisada en la boca del
cor, y endavant las alxas .

Fraternal aculliment fet en alguns pobles
als Barcelonins fujitius .

¿ Que va que aquell Senyor y aquella Senyora han fugit de Ordal perque ell ha
tingut la verola negra !... ¡ Prou se li coneix ab la cara !

Un fenómeno raro, un punt en que dos escolas encarnisadament oposadas hi convenen, fòra una cosa inesplicable si no se compregués la exel·lencia de lo llit. Parlo de los alópates y los homeópates. Los uns donan sangrias, los altres confits; aquells fan arrancar la mort, aquets bèurer aygua fresca; en fi: están contradictoris en totas las cosas menos en una en que convenen: en que lo malalt deu ficarse al llit.

Y mes allà va encara lo reconeixement autorisat de los plahers del llit. Diu la ley: « quant la dona se separi de son marit, lo jutje farà que se l'hi dongui lo llit y la roba de us diari. » Es dir que lo legislador ha pensat en sa alta sabiduria que de roba sols se necessita la precisa per no anar despullat; que las culleras, furquillas, plats y calaixeras, no fan cap falta, pero que lo llit es imprescindible. Y aixís es verdaderament.

Lo dia en que s' uneixen dos cors que se idolatran, ó parlant sens retóricas, lo dia en que dos se casan, cansats de haber fet mil preparatius pera arreglarse, de haber anat á la iglesia, de haber bromejat ab los convidats, desitjan ab verdader desitj, poder encaminarse vers lo llit.

No parlo per experiència, pero 'm sembla que aixó es lo que passa per lo que vaig á explicar.

Assistí á un casament: era dia de pluja. Acabat lo refrech me despedeixo com feren tots los demás convidats.

Al arribar á la porta del carrer, veig que m' havia descurat lo paraigua: pujo á buscarlo, y pregunto per los nuvis pera despedirme novament.—Ja son al llit—me diu la cunyada de la nuvia. En lo curt temps de baixar y pujar la escala, s' habian ficat al llit.

Un altre dia, en un altre casament, també á poch d' haber surtit de la casa, sentí á una senyora esclamar-se d' haberse descurat un mocadoret plé de dulces y pastas.—¡Ay! deya, ¡y quin greu que sabrá á las meas criaturas!—Senyora, l'hi responguí, al moment tindrà lo que s' ha olvidat.—Pujo á lo pis, truco, demano lo mocador, me 'l donan, y dich á la cambra:—Saludi á los nuvis.—Ja son al llit, me contesta, pero demá cumpliré l' encàrrech.

Pensant en eixos dos casos, vaig lligar caps, y compreguí los motius de la pressa que los novament casats tenen pera buscar lo descans, ó per millor dir, lo llit.

¡Llit! ¡Ditxós llit! May me cansaria d' alabarte, sino fos perquè ha arribat l' hora d' anar á fer mitjdiada en lo meu llit.

PAU BUNYEGAS.

COSAS QUE FAN CRIATURA.

- Dur xocolate al nas.
- Ser miliciano.
- Fer volar estels.
- Créurer en política.
- Orinar-se al llit.
- Anar á votar.

Y altres que dirém quant nos vinga bè.

Segons hem vist, D. Joaquim Asencio Alcántara ha publicat un tomet titulat: *Romances de ciego*. Apolo li donga mes sort que Talía.

Per la lámina que veurán los nostres lectors compendrán que habem vist los cuadros *al vivo*, y per l' éxit que han tingut creyem nosaltres que haurán sigut una de las primeras victimas del cólera y que per consegüent son ja cuadros al mort.

—¿No veu? (deya un senyor aturant-se devant d' un gabiàire de la Rambla), mentres vegi aucells no tinga por de cólera.

- ¿Para cóm es que 'l cólera ha anat á Alexandria?
- Perque son moros.

—¿Donchs y á nosaltres que som cristians?

—Perque no som moros.

¡Ves li al darrera!

—Donchs ¿qué hi faré si m' agradan tant los tomátechs?

—Bé, bé, *Tal farás, tal trobarás*; després si agafas lo cólera no 'm vinguis ab brochs.

—¡Ja, ja, ja, ja!

—Sí, sí, riuten. Mira, lo noy de la dona també sen reya y avuy hi ha petat. Ab aquestas cosas sí que *Tal hi va que no s' ho creu*.

En lo mateix moment passaba un autor y deya:

—¡Caramba! aixó sí que es popularitat! ¡Tothom parla de las meas obras!

Sí, senyor; li jugo lo que vulgui que 'l cólera ve dels pebrots y tomátechs.

Donchs es un tonto, perque si ho sap, la academia de Lóndres crech que dona vint mil lliuras esterlinas al que li probi.

¡Ah! ¿sí? ¿vol vosté que per una porqueria aixís fassi jo gastos de viatge y vagi allí dalt?

¡Ara hi corro!

—Lo que sent: á Ordal hi ha la verola negra.

—¿Y m' ha dit un que tots los que moren quedan com negras?

—Y es molt ben fet.

—¿Per qué?

—¡Home! ¿no 'n tenim nosaltres en l' Habana? ¿per qué no n' ha de tenir la verola en Ordal?

Dos grupos disputaban sobre 'l cólera.

Un grupo. Nosaltres los juguém lo que vulguin que 'l cólera es uns animalets microscópichs.

L' altre grupo. Donchs nosaltres també tot lo que vulguin á que es uns animals mes que regulars.

Aquets últims tenian rahó perque tots ells eran senyors bastant grossos.

Un elegant troba al sastre.

—¿Fará lo favor de pagarme aquet complet que ara li anaba á dur á casa seva?

—¡Ditxós cólera, tothom me parla del cólera! ¡vagi al diable! ¡Quin fastich!

Y deixa lo sastre parat ab lo compte en la ma.

—¡Donchs veu! va ser molt mes fort, y mes m' estimo lo cólera del 33 que 'l d' ara.

—Jo també, perque veig que 'l d' allavoras, ara no mata á ningú.

Lo PARE.—Vaja, sabeu que hi ha 'l cólera; ara que estem tota la familia reunida digueu, á mí no 'm fa cap pó, y faré lo que volgueu.

Tots.—Jo 'm quedaria.

Lo PARE (cremat).—¡Dimontri de familia, un sol dia que un los demana un consell y no son capassos de darli!

SÍMILS.

—¿En qué se sembla l' aiguardent á los bastons y los pescadors?

—En que n' hi ha de canya.

—¿En qué se semblan los Campos á un estudi de pintor?

—En que hi ha caballets.

—¿En qué se sembla Napoleon tercer á los que captan?

—En que porta xavos.

—¿En qué se semblan las bayonetas á las mantellinas?

—En que tenen puntas.

—¿En qué se sembla la galera á una lliura de xocolate?

—En que tèn presas.

EPÍGRAMA.

—Vegi si tèn poch senderi

deya de la Ignés, la Rosa;

—Que 's va casar l' altre dia
sabent lo que es mal pe 'l Cólera.

Dos cosas que no mes voldriam tenir un xavo per cada vegada
que ara s' anomenan

LO COP Y LO CÓLERA.

CHARADA.

Ma prima enfada al caball,
fa ser bons á mes de mil
y sens ella lo carril
se veuria en un treball.
Ma segona dins cristall
feu disputar ab furor.
Mon tot te dich per favor
que val mes que las putingas;
y festel quant lo tot tingas
de ma charada anterior.

Solució de la charada anterior.

Si ara 'l Cólera s' escampa,
cosa que 's creu impossible,
es clar que fora terrible
lo sentir-se venir *rampa*.

Solucio del geroglífich anterior.

¿Vol sabé ahont es lo Cólera? A la butraca.

GEROGLÍFICH.

La solució 's darà en lo número que vé.

Ara dissimulin.

E. R. — Casimiro Miralles.

Barcelona. 1865.—Imprenta de Narcís Ramirez y Companyia, Pasadje de Escudillers, número 4.